

Наскрізна програма практики - К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2014. – 25 с.

Розробник:

Зінська Тетяна Володимирівна –

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу
Інституту мистецтв

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ (О.М. Мамченко)

“ ____ ” _____ 20__ року

Пояснювальна записка

Відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України №93 від 8 квітня 1993 р., розділ «Навчальні та виробничі практики» освітньо-професійної програми (ОПП) зі спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» та навчального плану підготовки магістрів є обов'язковим і включає навчальні заняття, безпосередньо зорієнтовані на професійно-практичну підготовку студентів. Практики закріплюють знання та вміння, отримані студентами в результаті засвоєння теоретичних курсів, виробляють практичні навички і сприяють комплексному формуванню-загальнокультурних (універсальних) і професійних компетенцій майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва.

За період навчання в магістратурі практики з відривом від навчання складають 16 тижнів, а також навчальним планом передбачено безперервну практику з професійного спрямування. Підсумкова оцінка практик здійснюється у формі заліку на основі Звіту студента про вирішення навчально-практичних, наукових і методичних завдань практики, визначених випусковою кафедрою, враховуючи специфіку практики.

1. Загальні положення

Основним навчально-методичним документом, що визначає проведення практики, є наскрізна програма виробничих практик, яка забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності та неперервності навчання студентів.

Наскрізна програма є базовою для складання робочих навчальних програм з виробничих практик: практики з професійного спрямування (безперервна); професійної практики зі спеціалізації; науково-дослідної практики; професійно-асистентської практики з врахуванням специфіки кваліфікації та спеціальності «Музичне мистецтво».

Єдина програма охоплює все практичне навчання, що передбачене навчальним планом, вирішення питань організації та місця проведення практики, зв'язок практичної підготовки з теоретичним навчанням, визначається мета і завдання до всіх видів практик.

Основною *метою* проведення всіх практик є набуття студентами глибоких професійних знань та закріплення умінь і навичок, необхідних для вирішення професійних і соціально-професійних завдань майбутніми фахівцями відповідно до кваліфікаційної характеристики.

Проходження студентами практик має забезпечити опанування випускниками системою умінь вирішувати завдання при здійсненні виробничих функцій, проведення практичних досліджень в музично-виконавській, музично-педагогічній та науково-дослідницькій діяльності. Формування професійних навичок студентів виконувати практичні завдання забезпечується вищим навчальним закладом у синтезі теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців.

Студенти отримують досвід практичного застосування знань трьома шляхами:

- на кафедрі академічного та естрадного вокалу: в процесі підготовки концертного репертуару на заняттях з сольного співу, постановки голосу, основ вокальної імпровізації, акторської майстерності; в процесі набуття знань у сфері педагогіки та методики навчання під час вивчення таких дисциплін як «практикум за кваліфікацією», «педагогічний репертуар викладача вокалу», «методика роботи з вокальним ансамблем», «основи виконавської майстерності вокаліста»); в процесі набуття науково-дослідних знань під час вивчення таких дисциплін як «основи наукових досліджень з вокального мистецтва» під керівництвом викладачів кафедри академічного та естрадного вокалу;

- в реальних виробничих середовищах мистецьких організацій, відповідних профільних відділів, наукових установ (наприклад у співпраці з

центрами наукових досліджень, вокальними відділами вищих навчальних закладів) під час проходження всіх видів виробничих практик;

- під час виконання наукових завдань (самостійне виконання поза-аудиторної роботи та завданням з курсових та магістерських досліджень з музичного виконавства та педагогіки).

Проходження всіх видів практик передбачає реалізацію наступних завдань:

- ознайомити магістрів з сучасним станом навчально-виховної роботи у вищому навчальному закладі, з основними формами та методами викладання спеціальних музичних дисциплін;

- розширити знання студентів-магістрантів зі спеціальних музичних дисциплін, зокрема сольного співу, на основі використання цих знань у конкретних навчальних ситуаціях;

- набути фахового досвіду у вирішенні питань підбору вокального репертуару: виконавського та педагогічного;

- вміти проявити професійні якості викладача вокалу під час навчання учнів різних вікових категорій;

- продемонструвати вміння співпраці з професійним оркестровим колективом, вміти виконувати вокальні твори у супроводі оркестру на високому музично-виконавському рівні;

- вміти застосувати індивідуальний підхід до кожного учня чи студента на уроках вокалу з врахуванням вікових особливостей та музичних здібностей;

- продемонструвати педагогічні вміння та навички, знання методики викладання вокалу;

- вміти оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності.

Очікувані результати: студент має ефективно використовувати набуті знання з фахово-орієнтованих дисциплін у професійно-виконавчій та творчій роботі, навчитися організовувати і контролювати власний навчально-

виховний процес, вміти здійснювати музично-навчальну та педагогічну діяльність під керівництвом представника від бази практики та самостійно.

Види практик	Кількість годин	Кількість кредитів	Кількість тижнів	Семестр
Професійна практика зі спеціалізації (безперервна)	108	3	2	2
Професійна практика	270	7,5	5	1, 2
Науково-дослідна	216	6	4	4
Професійна (асистентська)	378	10,5	7	4
Разом	972	27	16	

2. Зміст, мета і завдання практик

Зміст програми кожного виду практики має забезпечувати повне досягнення мети та завдань, які стоять перед практикою. У програмі відображено, що має зробити студент за період практики. Складність індивідуального завдання має відповідати теоретичній підготовці студента, виконанню майбутнього магістерського дослідження.

2.1. Професійна практика зі спеціалізації (безперервна)

Мета практики:

Набуття та розширення практичного досвіду студентів у сфері музично-педагогічної діяльності; закріплення та поглиблення теоретичних знань з музичного мистецтва та педагогіки, які були отримані у процесі навчання; формування професійного вміння проведення занять з вокалу з учнями різних вікових категорій, підготовка їх до концертного виступу.

Завдання практики: закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів з фахових дисциплін та отримання навичок їх практичного

застосування; створення умов для практичного використання вокальних вмінь та навичок в процесі музично-педагогічної діяльності; розширення знань нотної вокальної літератури, удосконалення вмінь підбору педагогічного репертуару з урахуванням психологічних вікових особливостей учнів та їх музичних здібностей; вироблення вмінь діагностики природних задатків учнів, музичних здібностей та набутих музично-виконавських вмінь; оволодіння формами та методами педагогічної роботи з учнями різного віку; вироблення власної системи педагогічних умінь та навичок; удосконалення культури педагогічної діяльності (культура мовлення, культура спілкування, культура зовнішнього вигляду) та формування фахових компетенцій у процесі музично-педагогічної діяльності на практиці.

Зміст практики. Організаційно-методична підготовка практиканта. Ознайомлення з базою практики та специфікою роботи. Здійснення студентом перспективного та поточного планування навчальної роботи з учнями; визначення завдань навчальної роботи на уроках вокалу; реалізація творчого потенціалу учня-вокаліста; здійснення вибору форм і методів навчальної роботи на уроках вокалу; складання педагогічного репертуару з урахуванням індивідуальних особливостей учня. Розроблення методичних рекомендацій щодо покращення організації, змісту педагогічного процесу та дидактичних матеріалів для проведення заняття.

2.2. Професійна практика зі спеціалізації (сольний спів)

Мета практики: надати студентам практичний досвід співпраці з професійним оркестровим колективом для здійснення спільної виконавської діяльності.

Завдання практики. У процесі проходження практики студенти повинні навчитися виконувати вокальні твори у супроводі професійного оркестру на високому виконавському рівні; вивчити репертуар музичного колективу та особливості його підбору; розуміти специфіку творчої

діяльності професійного оркестрового колективу, здійснювати спільну репетиційну та концертно-виконавську діяльність.

Зміст практики: Організаційно-методична підготовка практиканта. Ознайомлення з базою практики та специфікою роботи оркестру. Вивчення музичних творів та підготовка студентів-практикантів до підсумкового концертного виконання. Виховання у студентів-магістрантів почуття сценічної витримки, ансамблевості, самоконтролю під час проходження практики у роботі з професійним музичним колективом: вміння чути й аналізувати власні виконавські недоліки при звукоутворенні, прагнути до чистоти інтонації. Набуття студентом практичних вмінь самостійного розспівування.

2.3. Науково-дослідна практика

Мета практики: залучити студентів-практикантів до самостійної організації науково-дослідної роботи у науково-дослідних закладах в галузі освіти, культури та мистецтва; удосконалити практичні вміння застосування теоретичних знань під час розв'язання конкретних наукових і науково-педагогічних завдань; сформуванати вміння до здійснення самостійної науково-дослідної роботи; оволодіти методичними основами здійснення теоретичних, експериментальних і науково-практичних розвідок; набути досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання висновків, вміння їх обґрунтувати.

Завдання практики. У процесі проходження науково-дослідної практики студенти повинні практично удосконалити та поглибити такі знання, вміння та навички як: уміння здійснювати системний аналіз усталених підходів і розробляти нові пропозиції розв'язання наукової задачі; володіння методами й методиками досліджень, використаних у процесі власної наукової роботи; уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності; володіння сучасними інформаційними технологіями для здійснення кваліфікаційного дослідження (магістерської роботи) та його оформлення.

Зміст практики: Організаційно-методична підготовка практиканта. Ознайомлення з базою практики та специфікою роботи наукової установи. Ознайомлення студентів з науковою темою установи, роботою колективу, з науковими доробками, актуальними публікаціями у фахових виданнях. Набуття студентами вмінь обґрунтування актуальності обраної теми; мети та завдань дослідження; виявлення об'єкту та предмету дослідження; вміння зробити висновки.

Під час проходження практики в науковій установі виховувати у студентів здатність до аналітичного та критичного мислення; систематизації знань та самоорганізації; набути вмінь написати тези та наукову статтю.

2.4. Професійна асистентська практика.

Мета практики: залучити студентів-практикантів до самостійної організації навчально-педагогічної роботи у музичних закладах вищої освіти; закріпити фахові педагогічні знання та практичних вміння магістрів, формування у них професійних якостей та здатності ефективно здійснювати музично-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах, що готують спеціалістів у галузі музично-освітньої діяльності.

Завдання практики. У процесі проходження професійної асистентської практики студенти повинні практично удосконалити та поглибити отриманні знання. Набути такі вміння і навички як: досвід роботи у вищому навчальному закладі; оволодіння формами та методами викладання спеціальних музичних дисциплін; вивчення педагогічного досвіду викладачів ВНЗ; збагачення та поглиблення знань студентів-магістрантів із сольного співу, на основі використання цих знань у конкретних навчально-виховних ситуаціях; формування умінь і навичок організації та самостійного проведення індивідуальної роботи зі студентами; набуття студентами-магістрантами особистісних та професійних якостей, що відповідають сучасним вимогам до науково-педагогічних кадрів ВНЗ; розвиток творчого мислення та творчої активності студентів-магістрантів; виховання науково-дослідницького підходу до педагогічної діяльності викладача вокалу; формування потреб у самоосвіті, самовихованні, в удосконаленні своїх музично-педагогічних здібностей, у підвищенні своєї кваліфікації як викладача вокалу.

Зміст практики: Організаційно-методична підготовка практиканта. Ознайомлення з базою практики та специфікою роботи навчальної установи. Ознайомлення студентів з навчально-методичною літературою, правилами заповнення навчальної документації.

Проведення практичних індивідуальних занять з вокалу із студентами; здійснення аналізу проведених занять, виявлення проблемних завдань у вихованні студента-вокаліста і визначення методів їх вирішення.

Розроблення методичних рекомендацій щодо покращення організації, змісту педагогічного процесу та дидактичних матеріалів для проведення заняття. Здійснення поточного планування навчально-виховної роботи зі студентами; визначення конкретних завдань роботи на заняттях вокалу; вміння реалізовувати творчий потенціал студента-вокаліста; вміння добирати педагогічний репертуар з урахуванням індивідуальних особливостей співака.

Професійна асистентська практика для магістрів спеціальності «Музичне мистецтво» є засобом перевірки та закріплення стійких професійно-педагогічних якостей магістранта, вияву ступеня його професійної готовності до педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах, подальшого професійного зростання, формування індивідуального стилю педагогічної діяльності як майбутнього викладача вокалу.

3. Бази практик

Для реалізації успішного практичного навчання необхідний обґрунтований підбір баз практик. Це зумовлює вибір профілю баз практики, що мають відповідні характеристики і кваліфікованих спеціалістів, та з урахуванням спеціалізації майбутніх випускників, а саме: викладачів вокалу, концертних виконавців.

Базами виробничих практик є мистецькі організації, професійні музичні колективи, концертні організації, вокально-інструментальні ансамблі, музичні студії та вокальні кафедри вищих навчальних закладів.

Інформація про бази практик

№ з/п	Вид практики	Семестр/тривалість (у тижнях)	Бази практик (перелік)
1	Практика зі спеціалізації (безперервна)	1,2	Палац дитячої та юнацької творчості (Печерський район)
2	Професійна практика зі спеціалізації (сольний)	2/5	Естрадний оркестр Державної служби надзвичайних ситуацій (ДСНС)

	спів)		України
3	Науково-дослідна	4/4	Український центр культурних досліджень
4	Професійна (асистентська)	4/7	Кафедра академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

4. Організація практики

Керівництво студентами у період проходження практик здійснюється фахівцями від баз практик та викладачами кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв.

Перед виходом на практику проводиться установча конференція та інструктаж студентів по техніці безпеки. Керівники практики слідкують за дотриманням техніки безпеки та норм педагогічної етики.

5. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики студент звітує про виконання її програми. Форма звітності - письмовий звіт, підписаний студентом та керівником від бази практики. Звіт має містити відомості про виконання студентом всіх розділів програми практики, а також - висновки і пропозиції щодо її проведення. Письмовий звіт разом з іншими звітними документами, встановленими навчальним закладом, практикант подає керівнику практики від університету.

Звіт з практики захищається студентом у комісії, призначеної завідувачем кафедри. До складу комісії входять всі керівники практики від навчального закладу. Крім захисту звіту здійснюється ще й колективна форма підведення підсумків практики - підсумкова конференція. На конференції у формі виступів студентів аналізуються позитивні і негативні сторони практики та пропозиції щодо покращення її проведення.

Після проведення Професійної практики зі спеціалізації (безперервна) проводиться контрольне прослуховування учнів, яких підготував студент до концертного виступу. Після проведення Професійної практики зі спеціалізації (сольний спів) магістрант сольо виконує вокальні твори у супроводі оркестру на високому музично-виконавському рівні на базі практики. Після проходження науково-дослідної практики студент має представити власну наукову статтю та рецензію на обрану статтю із фахового наукового видання. Після проходження Професійної асистентської практики магістрант має провести відкрите заняття з вокалу зі студентом-вокалістом молодших курсів вищого навчального закладу (Інститут мистецтв) відповідно до вимог вищої школи.

Контрольно-практичні заходи оцінюються разом із звітною документацією.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта (таблиця максимальних балів додається) та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом керівника практики від навчального закладу.

№	Види діяльності	Кількість балів
1	Систематичність відвідування бази практики	10
2	Виконання практичних завдань	60
3	Підбір матеріалів	20
4	Складання звіту з практики, оформлення документації, своєчасний термін подання	10
	Всього	100

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Підсумкова кількість балів (максимально 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-74	«задовільно»	ED
75-89	«добре»	CB
90-100	«відмінно»	A

6. Інструктивні матеріали

6.1. Права та обов'язки практикантів

1. Практикант здійснює свою діяльність згідно з вимогами бази практики, правилами внутрішнього розпорядку, виконує всі розпорядження адміністрації, керівників практики.

2. Студент-практикант виконує всі види роботи, передбачені програмою практики, веде документацію з практики.

3. Після закінчення практики студент складає звіт з практики з переліком проведених робіт і заходів, одержує відгук - висновок від керівника бази практики.

4. Практикант має право одержувати консультації керівника практики від університету з усіх питань проведення практики.

5. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, її проходження переноситься на інший період за визначенням кафедри без відриву від занять в університеті.

6.2. Звітна документація практиканта

1. Щоденник виконаних робіт у якому зафіксовано:
 - адреса бази практики та відомості бази практики;
 - прізвища представників бази практики, які беруть участь у проведенні заняття у певний день та викладачів університету, які працюють із студентами на практиці;
 - час проведення практики, щоденна дата і короткий опис роботи;
 - прізвище керівника практики від навчального закладу.
2. Календарний графік проходження практики (вказуються завдання практики по датам виконання).
3. Відгук та оцінка роботи студента на практиці з підписом керівника від бази практики (з печаткою закладу).
4. Висновок керівника практики від вищого навчального закладу.
5. Звіт про виконання програми практики з підписом керівника від бази практики.
6. Завдання практики.

Всі звітні матеріали подаються у папці, що має назву «Документація практики». Зразки оформлення звітної документації додаються (Зразки).

7. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення практик

7.1. Навчально-методичне забезпечення (робочі програми)

1. Робоча програма виробничої практики (практика зі спеціалізації): для студентів спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» / укл. : Т.В. Зінська - К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2013.
2. Робоча програма виробничої практики (педагогічної): для студентів спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» / укл. : Т.В. Зінська - К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2013.

7.2. Література основна

1. Злотник О. - К.: Музична Україна, 1992.
2. Зуєв О. - К.: Музична Україна, 1980., 1985.
3. Івасюк В. - К.: Музична Україна, 1977.
4. Карабіц І. - К.: Музична Україна, 1983.
5. Кос-Анатольский А. Вибрані пісні -К.: Музична Україна, 1991.
6. Кириліна І. - К.: Музична Україна, 1985.
7. Детский голос // Под ред. В. Н. Шацкой. – М.: Педагогика, 1970.
8. Дмитриев Л. Основы вокальной методики. - М.: Музыка, 1968.
9. Дорошок В.Д. Сливацький М.Ю. Основы вокально-педагогічної творчості вчителя музики. – Івано-Франківськ, 2007 р.

7.3. Додаткова

1. Абт Ф. Школа пения: Избранные упражнения для голоса с фортепиано. – М.: Музыка, 1985.
2. Вілінська І. Вокалізи для співака-початківця. – К.: Музична Україна, 1971.
3. Вілінська І. Вокалізи для високого голосу. – К.: Мистецтво, 1969.
4. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. – К.: Мистецтво, 1989.
5. Вілінська І. Вокалізи для низького голосу. – К.: Мистецтво, 1960.
6. Вороніна Р., Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. – К.: Музична Україна, 1991.
7. Донець-Тессейєр М. Збірник вправ для розвитку техніки легких жіночих голосів. Ч. 1-4. - К.: Мистецтво, 1950-1970.
8. Єгоричева М. Вправи для вокальної техніки. - К.: Музична Україна, 1977.
9. Емельянов В.В. Развитие голоса: Координация и тренаж.- С.-Пб., 1997.
- 10.Емельянов В.В. Структура голосовой активности человека // Перспективы развития вокального образования: Сборник. – М., 1987.
- 11.Зейдер Г. Искусство пения.- Ч. II-IV. – М.: Музыка, 1987.
- 12.Конконе Д. 40 упражнений для баса и баритона. – М.: Музыка, 1977.

- 13.Лейген В. Ежедневные упражнения: 20 маленьких вокализов. - М.: Музыка, 1970.
- 14.Пановка Г. Искусство пения. - М.: Музыка, 1968.
- 15.Пановка Г. Двенадцать артистических вокализов: Для меццо-сопрано или сопрано в сопровождении фортепиано. – М.: Музыка, 1969.

8. Додатки. Зразки оформлення звітної документації

Зразок 1. Титульна сторінка звітної документації

Зразок 2. Титульна сторінка щоденника

Зразок 3. Календарний графік проходження практики

Зразок 4. Сторінка щоденника

Зразок 5. Відгук керівника практики від підприємства (установи)

Зразок 6. Висновок керівника практики від ВНЗ

Зразок 7. Звіт

Зразок 8. Завдання практики

Зразок 1

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

Кафедра академічного та естрадного вокалу

Документація практики

(назва практики)

Студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Курс _____

Група _____

Спеціальність 8.020204 01 «Музичне мистецтво»

Київ – 2014

Зразок 2

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

Кафедра академічного та естрадного вокалу

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки _____

курс, _____ група _____

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу _____ 20 року

Печатка підприємства, організації, установи

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____ 20_ року

Печатка підприємства, організації, установи

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Зразок 3.

Календарний графік проходження практики

[illegible]

Керівники практики:

Від вищого навчального закладу _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

від бази практики _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Зразок 4.

Робочі записи під час практики

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

Примітки: Форму призначено для проведення поточних записів
набутих вмінь при виконанні роботи, оцінки результатів практики.

Зразок 5.

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Печатка

« _____ » _____ 20 _____ року

Зразок 6.

**Висновок керівника практики від вищого навчального закладу
про проходження практики**

Дата складання заліку „_____” _____ 20 року

Оцінка: за національною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок 7.

ЗВІТ

з _____

практики

(вид і назва практики)

(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

курс _____ група _____

спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

(дата)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Керівник від бази практики

(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Зразок 8.

Завдання практики.

№	Назва завдання виробничої практики	Термін виконання

Завідувач кафедри _____ (_____)

Керівник практики від навчального

закладу _____ (_____)